

4 Veje, som alle var spærrede. Den højtærede Minister sagde, at det indenlandske Laanemarked nu var saa anstrengt ved tidligere Statslaan og ved det sidste store og lykkeligt gennemførte Genforenings-Laan, at man neppe kunde vente Støtte herfra. Det udenlandske Marked kunde man heller ikke vente sig meget af; det var rimeligvis delvis lukket, men kunde man opnaa et Laan i Udlandet, vilde det blive til høj Rente og lav Kurs, med andre Ord paa meget dyre Betingelser. Indirekte Skatter vilde man neppe i Øjeblikket kunne gennemføre; og de direkte Skatter havde naaet en saadan Højde, at man maatte anse det for umuligt at forøge Indtægten herigennem. Dette sidste undrer mig ikke, naar den højtærede Finansminister samtidig oplyser, at man kan komme op paa at tage hele Indtægten i Skat. Saa er der billigvis ikke mere at faa, og vedkommende er henvist til at tage op af sin Kapital; men dette gaar ogsaa ud over Samfundet, thi saa slagter man atter væk af de Høns, der skal lægge Guldæg i Statens Skød, og den finansielle Misère bliver saa meget værre i Fremtiden. Den eneste Udvej, den højtærede Finansminister kunde øjne, var Udgifternes Nedgang, og deri tror jeg, han har fuldstændig Ret, men saa synes jeg ogsaa, at vi alle, selv om vi ikke hører til den højtærede Ministers Parti, bør støtte ham i denne fornuftige Betragtning og yde vor Medvirkning til, at Udgifterne kan sættes ned.

Det er, som jeg sagde før, saaledes, at man ikke kan sige, at de her foreslaaede Udgifter er absolut paakrævede. Man kan ikke se bort fra, at Lønningsniveauet er hævet overordentlig meget, ogsaa i de allersidste Dage. I Henhold til de statistiske Beregninger er Prisniveauet i det sidste Halvaar steget med 11 pCt., men den sidst gennemtvungne Lønstigning andrager et langt højere Tal. Nu hørte jeg nok, at det ærede Medlem fra Rønne (Hauge) talte om, at man burde begrænse Avancerne; hvad der er udover 11 pCt., er altsaa en Avance, som bør begrænses — men jeg tvivler om, at det meget ærede Medlem fra Rønne kan faa sine Partifæller med dertil. Fra vor Side skal der ikke være noget i Vejen; vi finder, at enhver Fortjeneste, der er ublu, bør begrænses, og jeg tør paa mit Partis Vegne, ihvorvel jeg ikke har drøftet denne epokegørende Oplysning med mit Parti, sige, at vi skal være villige. For Landarbej-

dernes Vedkommende, hvis Forhold jeg kender bedst, androg Lønforhøjelsen ikke 11 pCt., men 24 pCt., og Byarbejderne har jo faaet en langt højere Stigning, hvad der ogsaa er rimeligt, da Landarbejderen har Hus med Have, der giver ham Kartofler og andre Grønsager til akkurat den samme Pris som før. Det, der ligger over de 11 pCt., maa altsaa betragtes som havende til Hensigt at imødegaa yderligere Stigning, og her er saaledes ikke Tale om en Udgift i Haab om forventet Tillægsbevilling, men om en Indtægt i Anledning af en forventet Udgiftsstigning. Dette kan for saa vidt være meget fornuftigt; men saa maa man ogsaa tage en eventuel Udgiftsstigning med i Betragtning, thi man har i Forvejen indrettet sig paa den.

Man taler om „bristede Forudsætninger“, som berettiger til at bryde indgaaede Forpligtelser. Det er muligt, at man fra Juraens Spidsers Side ser saaledes paa det, men jeg vil grumme nødig anerkende dette, da alle Beregninger dermed kuldastes, og vi kommer ud i ganske uholdbare Tilstande, hvor alle Overenskomster saa at sige intet bliver værd, og der bliver Usikkerhed paa alle Omraader. Her er dog imidlertid et Tilfælde, hvor man med god Grund kan sige, at Forudsætningerne for en fortsat Lovgivning angaaende Prisnedsættelser, grundet paa de enormt stegne Lønninger, ganske er bristede.

Vi burde i det hele taget se at komme bort fra Statsunderstøttelser, under en hvilken som helst Form de viser sig, og Lønstigningen er et naturligt Middel herimod; Lønstigningen er, som jeg før paaviste, nu allerede et Stykke forud for Udgiftsstigningen. Jeg læste forleden Dag i en Avis til Forherligelse af Forligsmandens Indgriben i den nys afværgede Strejke — selvfølgelig en ulovlig Strejke som saa ofte før, desværre —, at „nu kunde Samfundet aande friere“. Ja, for en kort Tid; men jeg skulde tage meget fejl, om det ikke vil gaa saaledes i Fremtiden, at Samfundet saa langt fra kan aande friere, at det snarere ganske taber Vejret. Jeg tror, der i Øjeblikket er al mulig Grund til at tage under alvorlig Overvejelse at indskrænke alle disse Foranstaltninger. Jeg er saa glad over, at jeg kan sige det uden at blive beskyldt for at dyrke Særinteresser, thi som Landmand er man tidt udsat for at blive beskyldt for at tale ud fra agrariske Interesser; men her er det Skatteyderinteresser, det drejer sig om, hvad